

ULUSLARARASI SOSYAL ARAŐTIRMALAR DERĐİŐİ THE JOURNAL OF INTERNATIONAL SOCIAL RESEARCH

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi /The Journal of International Social Research

Cilt: 16 Sayı: 100 Mayıs 2023 & Volume: 16 Issue: 100 May 2023

Received: May 02, 2023, Manuscript No. jisr-23-99147; Editor assigned: May 05, 2023, PreQC No. jisr-23-99147 (PQ); Reviewed: May 19, 2023, QC No. jisr-23-99147; Revised: May 24, 2023, Manuscript No. jisr-23-99147 (R); Published: May 31, 2023, DOI: 10.17719/jisr.2023.99147

www.sosyalarastirmalar.com ISSN: 1307-9581

ÖĞRETMENLERİN 21. YÜZYIL BECERİLERİNE İLİŞKİN ÖZYETERLİK ALGILARI: İZMİR İLİNDE BİR UYGULAMA

İsmet Acar*

Feyza Demirtaş**

Nadir Çetin***

Yenal Özgözü****

Elmas Burcu Karataş*****

ÖZET

21. yüzyıl becerileri, bilginin yaratılması, elde edilmesi, doğrulanması ve kullanılması kadar, kolektif bir sosyal çabanın parçası olarak herkes için kullanılabilirliği hedeflemektedir. Öğretmenler, öğrencilerin hem eğitimsel hem de akademik yönlerini geliştirme ve sürdürme sürecinde hayati rolleri bulunan kişiler olduğundan 21. yüzyıl becerileri bağlamında önce kendilerinin temel yetkinlikleri taşımaları gerekmektedir. Bundan dolayı günümüzde öğretmenlerin 21. yüzyıl becerileri kapsamında öğrenenlere yeteri ölçüde hitap edebilmesi ve öğretmenlerin çağın yeterlilik, gelişim ve becerilerine sahip olması gerekmektedir. Bu kapsamda hazırlanan çalışmanın amacı öğretmenlerin 21. Yüzyıl Becerilerine İlişkin Özyeterlik Algılarının belirlenebilmesidir. 2022-2023 bahar döneminde devlet okullarında görev yapan 339 öğretmenin katılımıyla gerçekleştirilen araştırma sonucunda katılımcı öğretmenlerin 21 yüzyıl becerileri özyeterliliklerinde demografik faktörlerden öğretmenlerin eğitim düzeyleri arasında bir farklılık olmadığı, meslekte geçirilen zaman bakımından öğrenme ve yenilenme becerileri alt boyutu açısından öğretmenlerin meslekte geçirdikleri süre bakımından istatistiksel olarak anlamlı olduğu, yaş değişkenine göre bilgi, medya ve teknoloji becerileri açısından yaş değişkeni bakımından aralarındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür. Bu

İsmet Acar; ibrahim_1035@hotmail.com

tespitlere göre öğretmenlerin 21 yüzyıl becerileri kapsamında özyeterliklerinin arzu edildiği gibi sağlanması ve sürdürülmesinde sürekli eğitim, hizmet içi eğitim, uygulamalı eğitim gibi süreçlerle kazanımlarının artırılması gerektiği ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: 21. Yüzyıl Becerileri, Özyeterlik, Öğretmen, Eğitim, Yönetim.

ABSTRACT

21st century skills aim at creating, acquiring, validating and using knowledge as well as making it usable for all as part of a collective social effort. Since teachers have vital roles in the development and maintenance of both the educational and academic aspects of students, they must first have basic competencies in the context of 21st century skills. Therefore, today, teachers need to be able to adequately address learners within the scope of 21st century skills and teachers need to have the competence, development and skills of the age. The aim of the study prepared in this context is to determine the Self-Efficacy Perceptions of Teachers Regarding 21st Century Skills. As a result of the research carried out with the participation of 339 teachers working in public schools in the spring term of 2022-2023, there was no difference between the education levels of the teachers, one of the demographic factors, in the 21st century skills self-efficacy of the participating teachers, and it was statistically significant in terms of the time spent by the teachers in terms of the learning and renewal skills sub-dimension in terms of time spent in the profession. It was seen that the difference between them was statistically significant in terms of age variable in terms of information, media and technology skills according to age variable. According to these determinations, it can be stated that teachers' gains should be increased through processes such as continuous education, in-service training and applied training in order to ensure and maintain their self-efficacy within the scope of 21st century skills.

Keywords: 21st Century Skills, Self-efficacy, Teacher, Education, Management.

GİRİŞ

Eğitimin temel amacı, kendilerine ve çevrelerine yararlı olan ve değer yaratan bireylerin yetiştirilmesi, toplumun gereksinim duyduğu insan kaynağının nitelik ve nicelik bakımından geliştirilmesidir (Öztemel, 2018; Alkayış, 2021). Geniş açıdan eğitim, bireysel ve toplumsal gereksinimlere odaklanmakta, bu kavram arasındaki ilişkiden yola çıkarak çağın koşullarına göre insan kaynağı yetiştirmeye ve geliştirmeye odaklanmaktadır (Saykılı, 2018; Gültekin, 2020). Günümüz bilgi toplumunda, ilkesel olarak gelecekteki bilgi ekonomisine ve bilgi ekosistemine uygun yetkinlikleri kazandıran, sağlayan ve teşvik eden küresel, kurumsal ve

sürdürülebilir bir eğitim yaklaşımı benimsenmiştir. Bu yaklaşım da “21. Yüzyıl Becerileri” olarak kavramsallaştırılmıştır (Kahila, vd., 2020; Uçak & Erdem, 2020).

21. yüzyıl becerileri; “21. Yüzyıl İçin Öğrenme Ortaklığı” (Partnership 21 for 21st Century Learning (P21)) tarafından geliştirilmiş, öğrenim sürecinde üç ana başlık ve on bir alt başlıkta kazandırılması gereken becerileri toplayarak, öğrencilere neleri, ne kadar ve nasıl kazandırılacağını ve öğreteceğini ortaya koyarak 21. yüzyılın öğrenme standartlarını geliştirmiştir (P21, 2007; Yalçın, 2018; Cansoy, 2018). 21. Yüzyıl Becerileri bütünleşik eğitim modelleri kapsamında bakıldığında; teknolojik, pedagojik, bağlamsal ve hümanist boyutlarda disiplinler arası yetkinlikleri farklı açılardan gözlemlemeye ve değerlendirmeye olanak tanır (González-Pérez & Ramírez-Montoya, 2022).

1. 21. YÜZYIL BECERİLERİ

21. yüzyıl becerileri, UNESCO tarafından benimsendiği üzere yaşamın her aşamasında çeşitli eğitim ve geliştirmeleri içermekte, klasik okul temelli modeller yerine sürekliliği merkeze alarak “herkes için yaşam boyu öğrenme” mottosuyla Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri’nin (SKH) gerçekleştirilmesini amaçlamaktadır (UNESCO, 2016). 21. Yüzyıl Becerileri, kişisel yaşamda, iş yaşamında ve kamusal alanda 21. yüzyılın gereksinimlerine uygun olarak ileri sürülen çok paydaşlı işbirlikçi bir eğitim yaklaşımıdır. Bu yaklaşımın merkezinde üç tür yetkinlik vardır (Liesa-Orús, vd., 2020; Szabo, vd., 2020; Greiff & Kyllonen, 2016);

- Birincisi öğrenme becerileridir. Bu beceriler yaratıcılık ve yenilik, eleştirel düşünme ve problem çözme; iletişim ve işbirliğinden meydana gelmektedir.
- İkincisi okuryazarlık becerileridir. Bu beceriler bilgi okuryazarlığı; medya okuryazarlığı; BİT okuryazarlığından meydana gelmektedir.
- Üçüncüsü yaşam becerileridir. Bu beceriler esneklik ve uyarlanabilirlik; inisiyatif ve öz- yön; sosyal ve kültürlerarası beceriler; verimlilik ve hesap verebilirlik; liderlik ve sorumluluktan meydana gelmektedir.

21. yüzyıl becerileri ilkesel bir yaklaşım olup tanımı, içeriği ve niteliği hakkında üzerinde uzlaşmış bir görüş bir bulunmamakta, eğitim, iş dünyası, ekonomi, politika ve sosyal yaşam gibi boyutlarda ele alınmaktadır (Ghafar, 2020; Cansoy, 2018). 21. yüzyıl becerileri geniş açıdan; “bireylerin geleceğe yönelik öğrenmeleri içeren onların yaşamlarını sürdürdükleri yüzyılın beklentilerine cevap verebilmeleri için gerekli olan beceriler” olarak kabul edilebilir (Boyacı & Özer, 2019). 21. yüzyıl becerileri pek çok gelişmiş ülkenin eğitim programlarında yer almakta olup Türkiye’de ise 2004 yılından itibaren ilköğretim programlarında ve tüm derslerde; ortak

beceriler olarak eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim, araştırma, problem çözme, karar verme, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik becerileri olmak üzere yer verilmiştir (Tuğluk & Özkan, 2019). Çeşitli kurumların 21. yüzyıl becerilerine ilişkin tanımlamalar Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. 21. Yüzyıl Becerilerinin Sınıflandırılması

	Öğrenme ve Yenilenme becerileri	Yaşam ve Kariyer Becerileri	Bilgi Medya ve Teknoloji Becerileri
P21 (Partnership For 21st Century Skills)	Öğrenme ve Gelişme Yaratıcılık Eleştirel Düşünme ve Problem Çözme İletişim ve İşbirliği	Esneklik ve Uyum Yeteneği, Girişim ve Öz Yönetim, Sosyal ve Kültürelarası Beceriler, Liderlik ve Sorumluluk	Bilgi Okuryazarlığı, Medya Okuryazarlığı, Teknoloji Okuryazarlığı
NCREL En Gauge (North Central Regional Educational Laboratory)	Yaratıcı Düşünme ve Uyum, Karmaşıklık Üstesinden Gelme Meraklı ve Etkili İletişim, Takım Halinde İşbirliği, Kişisel ve Sosyal Sorumluluk, İnteraktif Etkileşim.	Yüksek Üretkenlik, Planlama ve Yönetim Araçlarını Etkili Kullanma, Üretim Yeteneği ve Yüksek Kalite	Dijital Çağ Okuryazarlığı, Temel, Bilimsel, Ekonomik ve Teknoloji Okuryazarlığı Görsel Bilgi Okuryazarlığı Çok Kültürlü Okuryazarlık ve Küresel Farkındalık
ATCS (Assessment And Teaching Of 21 Century Skills)	Yaratıcılık ve İnovasyon, Eleştirel düşünme ve karar verme, Bilişüstü farkındalık, Çalışma Yolları, İletişim ve İşbirliği.	Dünyada Yaşama, Küresel ve Yerel Vatandaşlık, Yaşam ve Kariyer, Kişisel ve Sosyal Sorumluluk, Kültürel Farkındalık.	Çalışma Araçları, Bilgi okuryazarlığı, Bilgi, İletişim ve Teknoloji Okuryazarlığı
NETS/ISTE (National Educational Technology Standards)	Yaratıcılık ve İnovasyon Eleştirel düşünme, problem çözme ve karar verme, İletişim ve İşbirliği Dijital medya kullanımı, İletişim kurma İşbirliği içinde çalışma.	Dijital Vatandaşlık, Kültürel ve sosyal konuları teknoloji aracılığı ile anlamak.	Teknolojiyi, anlama, kavrama ve uygulamaya, Araştırma ve Bilgi Akıcılığı Bilgiyi Elde Etme, Bilgiyi Kullanmak ve Değerlendirmek
EU (European Union)	Öğrenmeyi Öğrenme, İletişim, Ana Dilde İletişim Kurma Yabancı Dil ile İletişim Kurma	Kültürel farkındalık, Sosyal ve vatandaşlık yeterliliği, Girişimci duyarlılığı.	Dijital Yeterlilik
OECD (Organisation For Economic Cooperation And Development)	Heterojen Gruplarla Etkileşim, Diğerleriyle İyi İlişkiler Kurma İşbirliği İçinde Takım Halinde Çalışma Karmaşık Olayları Yönetim ve Çözme.	Dijital Vatandaşlık, Kültürel ve sosyal konuları teknoloji aracılığı ile anlamak.	Teknoloji araçlarının kullanımı, Dil, sembol ve metin kullanımı, Bilgi kullanımı, Teknoloji kullanımı.

Milli Eğitim Bakanlığı, 21. yüzyıl becerileri kapsamında; “öğretmen, öğrenci, veli, okul idarecisi, üst düzey kurum yöneticileri, sivil toplum kuruluşları, öğretim elemanları, üniversite idarecilerine sordukları sorularda çağdaş öğretmen yeterlikleri; konu alanı, öğrenci (psikolojik) gelişimi, öğretimi planlama, öğretim stratejileri (yöntem-teknikler), bilimsel işlem becerileri, sınıf yönetimi/ sınıf içi etkinlikler, mesleki gelişim, sosyal/ çevresel boyut ve kişisel özellikler” boyutlarında geniş katılımlı ya da çok paydaşlı politika ve stratejiler benimsemiştir (Gelen, 2017). Benimsenen ilkeler doğrultusunda eğitim programları özelinde 21. yüzyıl becerilerini meydana getiren; öğrenme ve yenilik becerileri bilgi, medya ve teknoloji becerileri ile yaşam ve kariyer becerilerinden oluşan üç boyutta çok sayıda araştırma ve çalışma yapılmıştır. 21. yüzyıl becerileri eğitim sürecinde; iş, ekonomi, medya, dijitalleşme, proaktif problem çözme, girişimcilik becerileri, finansal okuryazarlık, eleştirilen düşünme, küresel bakış, işbirlikçi

uygulamalar, uzmanlaşma, inovasyon ve iletişim becerileri kavramlara odaklanarak geleceğe insan yetiştirmeyi hedefleyen geniş kapsamlı bir yaklaşımdır (Ananiadou & Claro, 2009).

21. yüzyıl becerileri, bilginin yaratılması, elde edilmesi, doğrulanması ve kullanılması kadar, kolektif bir sosyal çabanın parçası olarak herkes için kullanılabilirliği hedeflemektedir (UNESCO, 2015). Bu kapsamda eğitim alanında öğretmenlere önemli rol ve sorumluluklar düşmekte olup Orhan Göksün (2016), Göksün ve Kurt (2017), Erten (2020), Uyar ve Çiçek (2021) çalışmalarında bunları şu şekilde sınıflandırmışlardır;

- Yönetsel Beceriler: Liderlik, takım çalışması, işbirliği, uyum, sanal çalışma alanlarını kullanma yeteneği, eleştirel düşünme, problem çözme, muhakeme, analiz, yorumlama, bilgi sentezleme, araştırma becerileri ve uygulamaları, sorgulama,
- Teknopedagojik Beceriler: Bilgi ve iletişim teknolojisi okuryazarlığı, medya ve internet okuryazarlığı, veri yorumlama ve analiz, bilgisayar programlama, ekonomik ve finansal okuryazarlık, girişimcilik,
- Onamacı Beceriler: Öğrenenlerin davranış ve tutumlarına saygı duyma ve pekiştirme, yaratıcılık, sanat, merak, hayal gücü, yenilik, kişisel anlatım,
- Esnek Öğretme Becerileri: Öz-yönelim, planlama, öz disiplin, azim, uyarlanabilirlik, inisiyatif alma, sözlü ve yazılı iletişim, konuşma ve sunum yapma, dinleme,
- Üretimsel Beceriler: Üretim ve değer bilinci, bilimsel çaba ve yöntem, girişimcilik, muhakeme, etik ve sosyal adalet, küresel farkındalıktır.

Öğretmenler, öğrencilerin hem eğitimsel hem de akademik yönlerini geliştirme ve sürdürme sürecinde hayati rolleri bulunan kişiler olduğundan 21. yüzyıl becerileri bağlamında önce kendilerinin temel yetkinlikleri taşımaları gerekmektedir. Bundan dolayı günümüzde öğretmenlerin 21. yüzyıl becerileri kapsamında öğrenenlere yeteri ölçüde hitap edebilmesi ve öğretmenlerin çağın yeterlilik, gelişim ve becerilerine sahip olması gerekmektedir (Kozikoğlu ve Özcanlı, 2020; İncik Yalçın, 2020).

21. yüzyıl becerileri ideal bir kişisel ve toplumsal eğitim yaklaşımı olmakla birlikte hayata geçirilmesinde birtakım zorluklar vardır. Ulusal politika metinleri ve uluslararası kurumlar nezdinde hedeflerin ve içeriklerin belirlenmesi başlangıç için yerinde bir girişim olmakla birlikte uygulama tarafında engeller ya da gelişim güçlüğü gözlenmektedir. Örneğin P21 ve OECD gibi kurumların öncülüğünde başlatılan 21. yüzyıl becerileri hareketi pek çok ülkenin eğitim müfredatında yerini alarak olumlu etkilerini göstermeye başlamıştır. Ancak içeriklerin uygulanması ve sonuçların alınmasında öğretmenlerin özyeterlilikleri gibi aracılık rolü bulunan faktörler bakımından yapısal ve metodolojik sorunlar vardır (Yılmaz, 2021; Urbani, vd., 2017).

Bu sorunların tespit edilebilmesi ve aşılabilmesi için de öğretmenlerin 21 yüzyıl becerileri çerçevesinde durumlarının ve niteliklerinin ortaya konulması, onların özyeterlik düzeylerinin belirlenmesi gerekmektedir. Zira öğrencilerin gereksinim duyduğu eğitsel donanımlar öğretmenler aracılığı ile sağlanmakta olduğundan 21 yüzyıl becerileri bağlamında hedeflenen sonuçların elde edilebilmesinde öğretmenler merkezi ve asli konumdadırlar.

2. ÖZYETERLİK

Özyeterlik kavramı Bandura (1997) tarafından “Sosyal Öğrenme Kuramı” çerçevesinde temellendirilmiş, bireyin belirli bir performans hedefine ulaşmak üzere yaptığı faaliyetlerin başarısına ilişkin bireysel yargılar olarak kavramsallaştırılmıştır (Bandura, 1997). Bu kapsamda özyeterlik, bireyin yapmak zorunda olduğu faaliyetler arasından neler yapabildiğini ifade etmekte, gerçekleştirilen faaliyetlerden elde edilmesi hedeflenen toplam faaliyetlerin sonuçlarına oranıdır (Bandura, 1997). Dar anlamda özyeterlik, bireyin kişisel yeteneklerine ilişkin algılamalarıdır (Çakır, Kan & Sünbül, 2006). Geniş anlamda özyeterlik bireyin kendisinden beklenen rolleri etkili bir şekilde yerine getirebilmesi için gerekli olan tüm bilgi, beceri ve tutumları kazanmış olması ve bunlara yönelik kişisel algılarıdır (Özaydın, Çavaş & Cansever, 2017).

Özyeterlik üzerine yapılan araştırmalarda öz-yeterlik algısı; bireyin motivasyon düzeyi, kişisel amaç ve isteklerini gerçekleştirmeye olan bağlılığı, bir eylem için harcanan çabanın miktarı, zorluklarla baş etme düzeyi, başarı ve başarısızlık durumu ve genel performansı şeklinde kabul edilmektedir (Arslan, 2018). Buna göre yüksek öz yeterlik algısı; bireyin motivasyonunu, stres kontrolü ve olumsuzluklarla baş etmesini, örgütsel bağlılığını ve bireysel performansını artırmaktadır (Çolak, Yorulmaz & Altınkurt, 2017).

Öğretmenlerin, öğretme ve eğitim boyutunda görevlerini başarıyla yerine getirebilmek için gereken davranış ve becerileri gösterebileceklerine ilişkin inançları ise öğretmen özyeterliği olarak kabul edilmektedir (Aytaça, 2018; Gerçek, vd., 2006). Öğretmenler açısından özyeterlik, öğretmenlerin öğrenciyi istendik yönde etkileme kapasiteleri ve kurumdaki görevlerini başarıyla yerine getirebilmeleri için gerekli davranışları gösterebileceklerine olan kişisel inançlarıdır (Berkant ve Ekici, 2007).

Yüksek özyeterlik inancına sahip öğretmenlerin zorlayıcı süreçlerde öğrencilerin öğrenmesini teşvik edebilme performansı daha yüksektir. Bu kapsamda yüksek özyeterlik inancına sahip öğretmenlerin; (a) eğitim programlarındaki yeniliklerini uygulamakta, (b) öğrenci özerkliğini teşvik eden sınıf yönetiminde, (c) yeni öğretim yöntemlerini kullanmakta ve kendi yöntemlerini

geliştirmekte, (d) sınıftaki problemleri çözme ve istendik davranış geliştirmekte, (e) öğrencilerin kendilerini ifade edebilmelerini sağlamakta, (f) öğretim ortamında ve öğrenci düzeyinde motivasyon sağlamakta daha etkili oldukları belirtilmektedir (Miller, Ramirez & Murdock, 2017; Cho & Shim, 2013). Düşük özyeterlik algısına sahip olan öğretmenler ise öğrencileri istendik davranışlara yöneltmek ve ideal bir eğitim sürecinden geçirebilmek için dış desteğe, gözetime ve sürekli olarak rehberliğe ihtiyaç duyabildikleri gibi özgüven, performans, hedeflere ulaşma, sınıf yönetimi, problem çözme vb. gibi önemli konularda da yetersiz kalabilmektedirler (Şahin & Şahin, 2017).

Öğretmen özyeterliği çeşitli şekillerde ele alınmakla birlikte Chernis (1993) tarafından yapılan iki boyutlu yaklaşım sıklıkla literatürde yer bulmaktadır. Buna göre birinci boyut mesleğe yönelik olup mesleğin gerekliliklerini taşıma, meslekle ilgili görevleri yerine getirebilme, etkileşime geçebilme, eğitim-öğretim sürecinde gerekli olan ilişkileri kurabilme, düzenleyebilme ve yönetebilmeye yönelik algılamalardır. İkinci boyut kurumsal ya da örgütsel süreçlere yönelik olup; okul ortamında görev sorumluluk taşıyabilme, okulun değer ve iklimine uyum sağlayabilme, okulun parçası olma ve aidiyet geliştirme gibi hususlara yönelik algılamalardır (Bumen, 2010). Genel olarak özyeterlik ile eğitimin unsurları arasında her zaman bir ilişki ve etkileşim vardır. Öne çıkanlar arasında öğretmen özyeterliği ile öğrencilerin akademik başarısı, zaman yönetimi ve planlama stratejileri, mesleki bağlılık, kişilerarası iletişim ve etkileşim, eğitim ve öğretim performansı, yenilikleri uyum sağlama ve uygulama, problemleri teşhis etme ve çözüm geliştirme yer almaktadır (Caprara, vd. 2006; Ocak & Eğmir, 2014).

3. Literatür

Cemaloğlu vd., (2019) çalışmalarında öğretmenlerin 21. yüzyıl becerileri kapsamında özyeterlik algılarının yüksek olduğunu, söz konusu becerilerde cinsiyete, eğitim durumuna ve mesleki kıdeme göre farklılaşma olmadığını, fakat genç öğretmenlerinde yenilenme ve öğrenme becerileri boyutunda yaşlı olanlardan daha yüksek seviyede olduklarını tespit etmişlerdir.

Gür vd., (2022), 25 maddelik 21. yüzyıl becerileri ölçeğinin Türk kültürüne uyarlanması amacıyla yaptıkları çalışmalarında, söz konusu becerileri iletişim, eleştirel düşünme, yaratıcılık ve işbirliği olmak üzere dört boyutta toplamışlardır.

Bulut (2022) çalışmasında katılımcı öğretmenlerin okul öncesi eğitim alıp almamaları ile 21. yüzyıl becerilerine ilişkin özyeterlikleri arasında ilişki olduğunu ayrıca aylık hane halkı geliri

yüksek olan, üniversitede akademik not ortalaması yüksek olan öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerinin daha yüksek olduğunu tespit etmiştir.

Yıldırım, Utkuğün & Yurtseven (2022) çalışmalarında öğretmenlerin 21. yüzyıl becerileri ile özyeterlilikleri arasındaki ilişkide cinsiyet, öğrenim durumu ve mesleki kıdem değişkenlerinin etkili olduğunu, katılımcıların 21. yüzyıl becerileri konusunda öğretmenlerin özyeterliliklerini yeterli olduğunu tespit etmişlerdir.

Kolata (2022) 21. yüzyıl becerileri kapsamında öğretmenlerin dijital vatandaşlık algısının etkili bir faktör olduğunu tespit etmiştir.

Mete (2021) branş değişkenine göre yaptığı çalışmasında Türkçe öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerileri kapsamında özyeterlilik algılarının yüksek olduğunu, cinsiyet değişkenine göre kadın öğretmenlerin 21. yüzyıl becerileri kapsamında özyeterlilik algılarının, erkeklerden daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Ayrıca öğretmenlerin mesleki kıdemlerinin 21. yüzyıl becerileri ve özyeterliliklerinde etkili bir faktör olduğunu ancak mezuniyet durumlarının etkili olmadığını tespit etmiştir.

4. YÖNTEM

4.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, tarama modellerinden biri olan ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Tarama modelli araştırmalarda, belirli özelliklere sahip bir grup insanın olaylara, olgulara ve durumlara yönelik algıları ve tutumları belirlemeye çalışılmaktadır. Ayrıca araştırmanın deseni nicel araştırmadır. İlişkisel tarama, iki veya daha fazla değişken arasındaki ortak varyansın varlığını ve derecesini tespit etmeyi amaçlayan bir modeldir. Bu çalışmanın öğretmen adaylarının 21. yy becerilerine ilişkin öz-yeterlilik algıları arasındaki ilişkiyi inceleyeceği için araştırmanın amacına uygun olduğu düşünülmektedir (Karasar, 2016).

4.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın 2022-2023 bahar döneminde İzmir ilinde devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin katılımlarıyla sürdürülmüştür. Araştırmanın örneklemini belirlemek için amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan tabakalı örnekleme kullanılmıştır. Tabakalı örnekleme, evrendeki bireylerin özelliklerini temsil edecek belirli oranlara göre alt gruplar oluşturarak örnekleme belirlemeyi amaçlayan bir yöntemdir (Büyüköztürk vd., 2016). Çalışmanın örneklemini belirlemek için amaçlı örnekleme yöntemlerinden tabakalı örnekleme

kullanılmıştır. Tabakalı rnekleme, evrendeki bireylerin özelliklerini temsil edecek biçimde alt grupların belli oranlara göre oluşturulup örnekleme belirlemeyi hedefleyen bir yöntemdir (Büyüköztürk et al., 2016). Araştırmanın evreninden katman alınarak katılımcı sayısı belirlenmiş ve 339 ğretmen araştırmanın örnekleme olarak belirlenmiştir. Örnekleme yer alan öğretmenlerin demografik zellikleri Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2. Katılımcıların Demografik Dağılımı

Cinsiyet Dağılımı		
	Sayı	Yüzde (%)
Kadın	260	76,7
Erkek	79	23,3
Toplam	339	100,0
Yaş Dağılımı		
	Sayı	Yüzde (%)
20-30 yaş	11	3,2
30-40 yaş	74	21,8
40-50 yaş	165	48,7
50 yaş ve zeri	89	26,3
Toplam	339	100,0

Medeni Durum Dağılımı		
	Sayı	Yüzde (%)
Evli	267	78,8
Bekar	72	21,2
Toplam	339	100,0

Mesleki Deneyim Dağılımı		
	Sayı	Yüzde (%)
1-5 yıl	12	3,5
5-10 yıl	27	8,0
10-15 yıl	47	13,9
15-20 yıl	55	16,2
20 yıl ve üzeri	198	58,4
Toplam	339	100,0

Eğitim Durumu Dağılımı		
	Sayı	Yüzde (%)
Lisans	280	82,6

Lisansüstü	59	17,4
Toplam	339	100,0
Görev Yapılan Okul Türü Dağılımı		
	Sayı	Yüzde (%)
İlkokul	212	62,5
Ortaokul	42	12,4
Lise	85	25,1
Toplam	339	100,0

Tablo 2’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan 339 öğretmenin %76,7’si kadın öğretmenlerden oluşurken %23,3’ü ise erkek öğretmendir. Bu katılımcıların neredeyse yarısının yaşları %48,7 ile 40-50 yaş arasında değişmektedir. İkinci sırada %26,3 ile 50 yaşından fazla olanlar yer alırken yaşları 30 ile 40 arasında değişen öğretmenlerin oranı %21,8’dir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin ise sadece %3,2’si 30 yaşın altındadır. Bu öğretmenlerin %79’u evliken geriye kalan %21’i ise bekarıdır. Araştırmada yer alan öğretmenlerin yarısından fazlası %58,4 ile meslek hayatlarında 20 yılı geride bırakmışlardır. İkinci en yüksek oranda %16,2 ile meslek hayatının 15 ile 20. yılları arasında olan öğretmenler yer almaktayken bunları sırasıyla %13,9 ile 10-15 yıl ve %8 ile 5-10 yıl arasında hizmet süresine sahip olan öğretmenler izlemektedir. Son sırada ise %3,5 ile meslek hayatının ilk 5 yılı içinde olan öğretmenler yer almaktadır. Lisans mezunu olma zorunluluğu olan öğretmenlerden ise sadece %17,4’ü lisansüstü eğitim aldıklarını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %62,5’i ilkokulda görev alırken %25,1’i lisede, %12,4’ü ise ortaokulda görev yapmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak Anagün, Atalay, Kılıç ve Yaşar (2016) tarafından geliştirilen “21. Yüzyıl Becerileri Yeterlik Algıları Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek 42 maddeden oluşup bu maddeler “öğrenme ve yenilenme becerileri, yaşam ve kariyer becerileri ve bilgi, medya ve teknoloji becerileri” olmak üzere 3 boyuttan oluşmaktadır. Ölçek üç alt boyuttan oluşmaktadır ve “Yeni durumlara uyum sağlamada rahat değildir.” maddesi ters kodlanarak hesaplanan puanların ortalamaları üzerinden analizler gerçekleştirilmiştir. Ölçekte hiçbir alt boyut normal dağılıma uymazken ($p=0,0001<0,05$) ölçeğin tamamından elde edilen toplam özyeterlik puanları ortalaması normal dağılım gösterdiğinden ($p=0,07>0,05$) verilerin incelenmesinde parametrik testlerden ikili grupların farklılıklarının araştırılmasında bağımsız örneklem t testi ve ikiden fazla grupların farklılıklarının araştırılmasında ANOVA, farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunun tespitinde ise Post Hoc analizinden yararlanılmıştır. Normal dağılım göstermeyen alt boyutların puan ortalamalarının karşılaştırılmasında parametrik olmayan testler kullanılmıştır. İkili grupların ortalama puanlarının istatistiksel olarak farklarının araştırılmasında Mann-Whitney U testi, ikiden fazla gruplarınkinde ise Kruskal-Wallis testi kullanılmıştır. Ölçme aracına ilişkin nicel bulgular aşağıda aktarılmıştır.

Tablo 3. Ölçeğe Dair Tanımlayıcı İstatistikler

	N	Min.	Maks.	Ort.	SS
Toplam Öz yeterlilik	339	3,14	5,00	4,15	0,3384
Öğrenme ve Yenilenme Becerileri	339	2,13	5,00	3,99	0,4707
Yaşam ve Kariyer Becerileri	339	3,22	5,00	4,25	0,3337
Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri	339	2,88	5,00	4,26	0,5199

Ankette yer alan sorulara verilen cevaplardan elde edilen toplam özyeterlik puan ortalamasına bakıldığında öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerine ilişkin özyeterlik algılarının oldukça yüksek olduğu görülmüştür. Bu puan 4,15 iken en düşük ortalama 3,14'tür. Öğretmenlerin 4,26 ile bilgi, medya ve teknoloji becerileri algı düzeyi birinci sırada yer alırken bunu neredeyse aynı ortalamada 4,25 ile yaşam ve kariyer becerileri izlemektedir. Çalışmada en düşük ortalama

puana sahip olan alt boyut ise öğretmenlerin öğrenme ve yenilenme becerileriyle bu puan da neredeyse 4 gibi yüksek bir ortalamaya sahiptir.

Tablo 4. Ölçek ve Alt Boyut Puanları Normallik Testi

	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Toplam Öz yeterlilik	0,047	339	0,07	0,995	339	0,29
Öğrenme ve Yenilenme Becerileri	0,055	339	0,015	0,989	339	0,012
Yaşam ve Kariyer Becerileri	0,067	339	0,001	0,983	339	0,000
Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri	0,089	339	0,000	0,953	339	0,000

Ankete verilen cevaplar üzerinden elde edilen puanların normal dağılıma uygunluğunun araştırılmasında gerçekleştirilen Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testlerinde "Toplam Özyeterlilik" olarak adlandırılan ölçeğin tamamından elde edilen puanlar normal dağılıma uyarken ($p=0,07>0,05$) alt boyutların normal dağılım göstermediği anlaşılmaktadır ($p<0,05$).

Verilerin Analizi

Verilerin analizleri SPSS Versiyon 26 paket programı kullanılarak %95 güven düzeyinde $\alpha=0,05$ alınarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmada öğretmenlerin 21. yy becerilerine yönelik özyeterlilik algı düzeylerini ölçmek üzere kullanılan ölçek dışında öncelikle kendilerini, konu hakkında nasıl değerlendirdiklerini ortaya koymak adına "21. Yüzyıl becerilerinin neler olduğunu biliyor musunuz?" sorusu yöneltilmiş ve öğretmenlerin sahip olduğu demografik değişkenler ile olan ilişkisinin tespiti için Ki kare analizi gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Demografik verileri tespit edilen katılımcılara “21. Yüzyıl becerilerinin neler olduğunu biliyor musunuz?” sorusu yöneltilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. “21. Yüzyıl becerilerinin neler olduğunu biliyor musunuz?” Sorusuna Verilen Cevapların Dağılımı

	Sayı	Yüzde (%)
Hayır	33	9,7
Kısmen	147	43,4
Evet	159	46,9
Toplam	339	100,0

Tablo 5’te görüldüğü üzere araştırmaya katılanların %9,7’si 21. Yüzyıl becerilerinin neler olduğunu bilmediğini, %43,4’ü kısmen bildiğini ve %46,9’u ise bildiğini belirtmiştir. Bu soruya istinaden araştırmamızda yer alan öğretmenlerin demografik verileri ile cevaplar arasındaki ilişkinin incelenmesinde gerçekleştirilen ki kare analizinde (Tablo 6) öğretmenlerin cinsiyet, yaş, medeni durum, mesleki deneyim ve öğrenim durumları ile 21. yy becerilerin neler olduğuna dair sahip oldukları bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmazken ($p>0,05$) sadece öğretmenlerin görev yaptıkları okul türü ile aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p=0,007<0,05$).

Tablo 6. Demografik Veriler İle Cevaplara İlişkin Ki-Kare Analizi

21. Yüzyıl becerilerinin neler olduğunu biliyor musunuz?	N	Serbestlik Derecesi	χ^2	p
--	---	---------------------	----------	---

Cinsiyet	339	2	0,460	0,794
Yaş	339	6	4,186	0,652
Medeni Durum	339	2	0,246	0,884
Mesleki Deneyim	339	8	12,273	0,139
Öğrenim Durumu	339	2	5,726	0,057
Okul Türü	339	4	9,680	0,007

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmada katılımcı öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre 21. becerileri kapsamında Özyeterlik ve Alt Boyutları ilişki analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Cinsiyet Değişkenine Göre 21. Yüzyıl Becerileri Özyeterlik ve Alt Boyutların İlişkisi

		Sayı	Ortalama	SS	T-test p Değeri
Toplam Özyeterlik	Kadın	260	4,16	0,3400	0,43
	Erkek	79	4,12	0,3337	
	Toplam	339	4,14	0,3367	
					Mann-Whitney Test
Öğrenme ve Yenilenme	Kadın	260	3,99	0,4757	0,79

Becerileri	Erkek	79	3,96	0,4559	
	Toplam	339	3,99	0,4706	
Yaşam ve Kariyer Becerileri	Kadın	260	4,26	0,3313	0,02
	Erkek	79	4,18	0,3367	
	Total	339	4,24	0,3336	
Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri	Kadın	260	4,25	0,5216	0,52
	Erkek	79	4,29	0,5162	
	Toplam	339	4,26	0,5199	

Cinsiyet değişkenine göre toplam özyeterlik puan ortalamalarının farklarının araştırılmasında normal dağılım gösterdiği için kullanılan t testi neticesinde, cinsiyet değişkeni bakımından bu puan ortalamaları aralarındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı söylenebilir ($p=0,43>0,05$).

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmada katılımcı öğretmenlerin medeni durum değişkenine göre 21. becerileri kapsamında Özyeterlik ve Alt Boyutları ilişki analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Medeni Duruma Göre 21. Yüzyıl Becerileri Özyeterlik ve Alt Boyutların İlişkisi

		Sayı	Ortalama	SS	T-test p Değeri
Toplam Öz yeterlik	Evli	267	4,15	0,3506	0,76

	Bekar	72	4,16	0,2910	Mann-Whitney Test
	Toplam	339	4,16	0,3207	
Öğrenme ve Yenilenme Becerileri	Evli	267	3,98	0,4758	0,58
	Bekar	72	4,02	0,4532	
	Toplam	339	3,99	0,4707	
Yaşam ve Kariyer Becerileri	Evli	267	4,26	0,3433	0,21
	Bekar	72	4,21	0,2947	
	Toplam	339	4,25	0,3337	
Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri	Evli	267	4,24	0,5321	0,18
	Bekar	72	4,34	0,4679	
	Toplam	339	4,26	0,5199	

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmada katılımcı öğretmenlerin öğrenim durumu değişkenine göre 21. becerileri kapsamında Özyeterlik ve Alt Boyutları ilişki analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 9. Eğitim Düzeyine Göre 21. Yüzyıl Becerileri Özyeterlik ve Alt Boyutların İlişkisi

		Sayı	Ortalama	SS	T-test p Değeri
Toplam Özyeterlik	Lisans	280	4,15	0,3387	0,51
	Lisansüstü	59	4,18	0,3388	
	Toplam	339	4,16	0,3387	
	Mann-Whitney Test				
Öğrenme ve Yenilenme Becerileri	Lisans	280	3,97	0,47206	0,20
	Lisansüstü	59	4,08	0,45615	
	Toplam	339	3,99	0,47068	
Yaşam ve Kariyer Becerileri	Lisans	280	4,26	0,33075	0,22
	Lisansüstü	59	4,21	0,34683	
	Toplam	339	4,25	0,33367	
Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri	Lisans	280	4,25	0,52851	0,57
	Lisansüstü	59	4,31	0,47873	
	Toplam	339	4,26	0,51993	

Öğretmenlerin eğitim düzeyleri açısından tüm ölçek bazında aldıkları puanların karşılaştırılmasında kullanılan t testi neticesinde lisans ya da lisansüstü eğitim alan

öğretmenlerin özyeterlik bakımından aralarındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmektedir ($p=0,51>0,05$).

Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmada katılımcı öğretmenlerin mesleki deneyim değişkenine göre 21. becerileri kapsamında Özyeterlik ve Alt Boyutları ilişki analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10. Mesleki Deneyim Durumuna Göre 21. Yüzyıl Becerileri Özyeterlik Alt Boyutları İlişkisi

		Sayı	Ort.	SS	T-test p Değeri
Öğrenme ve Yenilenme Becerileri	1-5 yıl	12	4,11	0,4444	p=0,046
	5-10 yıl	27	4,25	0,4043	
	10-15 yıl	47	3,94	0,4747	
	15-20 yıl	55	4,03	0,4577	
	20 yıl ve üzeri	198	3,95	0,4738	
	Total	339	3,99	0,4707	
Yaşam ve Kariyer Becerileri	1-5 yıl	12	4,36	0,2887	p=0,15
	5-10 yıl	27	4,34	0,2397	
	10-15 yıl	47	4,23	0,3733	

	15-20 yıl	55	4,17	0,3424	
	20 yıl ve üzeri	198	4,26	0,3320	
	Total	339	4,25	0,3337	
Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri	1-5 yıl	12	4,53	0,3291	p=0,0001
	5-10 yıl	27	4,63	0,4664	
	10-15 yıl	47	4,36	0,5335	
	15-20 yıl	55	4,23	0,5052	
	20 yıl ve üzeri	198	4,19	0,5119	
	Total	339	4,26	0,5199	

Araştırmada öğretmenlerin mesleki deneyim süreleri açısından özyeterlik algı düzeyleri arasındaki farkın hangi meslek yıllarında olan öğretmenler arasından kaynaklandığının tespiti için gerçekleştirilen Hochberg testi neticesinde, mesleğinin 5-10 yılları arasında olan öğretmenlerin 15 yıl ve daha fazla görev yapan öğretmenlerden daha yüksek bir özyeterlik algı düzeyine sahip olduğu söylenebilir ($p=0,03<0,05$ $p=0,01<0,05$).

Tablo 11. Yaş Değişkenine Göre 21. Yüzyıl Becerileri Özyeterlik ve Alt Boyutları İlişkisi

	Sayı	Ort.	SS	Kruskal-Wallis Test

Öğrenme ve Yenilenme Becerileri	20-30 yaş	11	4,02	0,3403	p=0,88
	30-40 yaş	74	4,04	0,4522	
	40-50 yaş	165	3,98	0,4971	
	50 yaş ve üzeri	89	3,97	0,4527	
	Toplam	339	3,99	0,4707	
Yaşam ve Kariyer Becerileri	20-30 yaş	11	4,29	0,2345	p=0,98
	30-40 yaş	74	4,24	0,3117	
	40-50 yaş	165	4,25	0,3681	
	50 yaş ve üzeri	89	4,25	0,2966	
	Toplam	339	4,25	0,3337	
Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri	20-30 yaş	11	4,58	0,3884	p=0,0001
	30-40 yaş	74	4,43	0,4936	
	40-50 yaş	165	4,25	0,5240	
	50 yaş ve üzeri	89	4,12	0,5011	
	Toplam	339	4,26	0,5199	

Yaş değişkeni bakımından öğretmenlerin özyeterlik algı düzeyleri arasındaki farkın anlamlılığın araştırılmasında gerçekleştirilen ANOVA analizinde bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı söylenebilir ($p=0,37>0,05$).

Tablo 12. Okul Türüne Göre 21. Yüzyıl Becerileri Öz Yeterlilik ve Alt Boyutları İlişkisi

		Sayı	Ort.	SS	Kruskal-Wallis Test
Öğrenme ve Yenilenme Becerileri	İlkokul	212	3,99	0,4688	0,83
	Ortaokul	42	3,96	0,4833	
	Lise	85	3,99	0,4742	
	Toplam	339	3,99	0,4707	
Yaşam ve Kariyer Becerileri	İlkokul	212	4,25	0,3484	0,61
	Ortaokul	42	4,19	0,3640	
	Lise	85	4,26	0,2770	
	Toplam	339	4,25	0,3337	
Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri	İlkokul	212	4,28	0,5049	0,75
	Ortaokul	42	4,26	0,5934	
	Lise	85	4,23	0,5232	

	Toplam	339	4,26	0,5199	
--	--------	-----	------	--------	--

Araştırmaya katılan öğretmenlerin hangi okul türünde görev yaptıklarına göre gerek ölçeğin tamamında gerekse alt boyutların hiç birisinde öğrenme ve yenilenme becerileri, yaşam ve kariyer becerileri ya da bilgi, medya ve teknoloji becerileri açısından aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Tüm bu ölçek ve alt boyutları bakımından ilkokulda, ortaokulda ya da lisede görev yapmaları bakımından öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerilerine ilişkin özyeterlik algı düzeyleri ya birbirine çok yakın ya da aralarındaki farkın çeşitli rastsal değişkenlerden kaynaklandığı söylenebilir.

5. SONUÇ

21. yüzyıl becerileri, yaşamın her alanında her demografiden kişiler için geçerli olan çok boyutlu becerilerin genel adıdır. Bu becerilerin ne olduğu hakkında literatürde çalışmalar devam etmekle birlikte genel olarak eğitim başladığı yönünde görüşleri olduğu görülmektedir. Zira 21. yüzyıl becerilerinin odağında eğitim ve gelişme söz konusu olduğunda bu noktada özel bir önemle öğretmenlere büyük görevler düşmektedir. Öğretmenlerin ise 21. yüzyıl becerileri kapsamında özyeterliliklerinin olması aranmaktadır. Zira 21. yüzyıl becerilerinde yer alan becerilerin sonraki kuşaklara aktarılmasında öğretmenler taşıyıcı ve aracı bir role sahiptir. Bu kapsamda yapılan araştırma sonucunda elde edilen sonuçlara bakıldığında öncelikle katılımcı öğretmenlere “21. Yüzyıl becerilerinin neler olduğunu biliyor musunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu sorula alınan yanıtlara bakıldığında ilkokul ve ortaokulda görev yapan öğretmenler %52 ile lisede görev yapan öğretmenlerin evet cevabını verdiği %33’ten daha yüksek oranda evet cevabını verdiği görülmektedir. Verilen hayır cevabında okul türleri arasında herhangi bir fark yokken lisede görev yapan öğretmenlerin kısmen cevabı %54 ile ilkokuldaki öğretmenlerin %40 ile verdiği kısmen cevabından daha yüksek çıktığı tespit edilmiştir.

Cinsiyet değişkeninde özyeterlik bakımından kadın ve erkekler arasında herhangi bir fark yoktur. Alt boyutlardan öğretmenlerin öğrenme ve yenilenme becerileri bakımından cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırmalarında kullanılan Mann Withney testi neticesinde aralarındaki puan ortalamaları farkının istatistiksel olarak anlamlı olmadığı bu farkın rastgelelikten kaynaklandığı söylenebilir ($p=0,79>0,05$). Benzer şekilde kadın ve erkek öğretmenlerin bilgi, medya ve teknoloji becerileri açısından da aralarındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür ($p=0,52>0,05$). Gerçekleştirilen analizlerde yaşam ve kariyer becerileri açısından kadın ve erkek öğretmenler arasında ortalama puanlar açısından bir fark olduğu ve bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu kadın öğretmenlerin, erkek

öğretmenlere göre yaşam ve kariyer becerileri açısından daha yüksek bir ortalamaya sahip olduğu söylenebilir ($p=0,02<0,05$).

Öğretmenlerin eğitim düzeyleri açısından alt boyutların incelenmesinde öğretmenlerin eğitim düzeyleri açısından öğrenme ve yenilenme becerileri puan ortalamalarının ve yaşam ve kariyer becerileri puanlarının neredeyse ortalama puanlarla aynı olduğu var olan bu farkların ise istatistiksel olarak anlamlı olmadığı söylenir ($p=0,2>0,05$ $p=0,22>0,05$). Diğer bir alt boyut olan bilgi, medya ve teknoloji becerileri puan ortalamaları incelendiğinde her ne kadar lisansüstü eğitim düzeyine sahip olan öğretmenlerin daha yüksek bir ortalamaya sahip oldukları görülse de gerçekleştirilen Mann Withney testi neticesinde söz konusu olan ortalamalar arasındaki bu puan farkının istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ve tamamen rastgelelikten kaynaklandığı söylenebilir ($p=0,57>0,05$).

Öğretmenlerin meslekte geçirilen zaman bakımından diğer gruplar arasında özyeterlik bakımından farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı söylenebilir ($p>0,05$). Mesleki deneyim bakımından gerçekleştirilen Kruskal Wallis testi neticesinde ölçeğin alt boyutlarından yaşam ve kariyer becerileri açısından öğretmenlerin meslekte geçirdikleri süre arasında anlamlı bir fark görülmemiştir ($p=0,15>0,05$). Diğer yandan öğrenme ve yenilenme becerileri alt boyutu açısından öğretmenlerin meslekte geçirdikleri süre bakımından istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p=0,046<0,05$). Bu farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunun tespiti için öğretmenlerin meslekteki deneyimleri ikili gruplar halinde karşılaştırılmış ve öğretmenliğinin 5-10 yıl arasında olanların, 10-15 yıl arasında ve 20 yıl ve daha fazla süre öğretmenlik yapanlardan, öğrenme ve yenilenme becerileri açısından daha yüksek bir ortalamaya sahip olduğu, aralarındaki bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu söylenebilir ($p=0,013<0,05$ $p=0,004<0,05$). Meslekte geçirilen zaman bakımından geriye kalan gruplar arasında öğrenme ve yenilenme becerileri bakımından farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür ($p>0,05$). Öğretmenlerin meslekte geçirdikleri süre bakımından bilgi, medya ve teknoloji becerileri puan ortalamaları incelendiğinde bu beceri düzeyleri arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p=0,0001<0,05$). Bu farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunun tespiti için öğretmenlerin meslekteki deneyimleri ikili gruplar halinde karşılaştırdığında mesleğinin ilk 5 yılında olanlar ile 10-15 yılında olan öğretmenler arasında fark yokken ($p=0,36>0,05$) 5-10 yılında olanların meslekte 10-15 yılında olan öğretmenlerden daha yüksek bilgi, medya ve teknoloji becerileri düzeyine sahip olduğu görülmüştür ($p=0,02<0,05$). Bu fark 10-15 ile 15-20 yıl arasında, 15-20 yıl ile de 20 yıl ve daha fazlasında istatistiksel olarak anlamlı değilken ($p=0,16>0,05$ $p=0,6>0,05$) 10-15 yıl olanlar 20 yıl ve daha fazla mesleki deneyime sahip öğretmenlerden daha yüksek bir düzeye sahiptir ($p=0,04<0,05$).

Gruplar arasındaki bu farklılıklar ve farksızlıklar göz önünde bulundurulduğunda genel olarak, öğretmenlerin meslekte geçirdikleri süre ile bilgi, medya ve teknoloji becerileri düzeyleri arasında ters bir ilişkinin olduğu ve meslekteki bu süre arttıkça bilgi, medya ve teknoloji becerileri düzeylerinin azaldığı %95 güven düzeyinde $\alpha=0,05$ yanılma payı ile söylenebilir ($p<0,05$).

Ölçeğin alt boyutlarının yaş değişkenine göre incelenmesinde kullanılan Kruskal Wallis testi neticesinde öğretmenlerin öğrenme ve yenilenme becerileri algı düzeyleri ve yaşam ve kariyer becerileri algı düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmazken ($p=0,88>0,05$ $p=0,98>0,05$) bilgi, medya ve teknoloji becerileri açısından yaş değişkeni bakımından aralarındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu söylenebilir ($p=0,0001<0,05$). Bu farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunun tespiti için öğretmenlerin buldukları yaş aralıkları ikili gruplar halinde karşılaştırılmış ve 40 yaşının altında olan öğretmenlerin bilgi, medya ve teknoloji becerileri algı düzeyleri arasında bir fark olmadığı görülmüştür ($p=0,44>0,05$). Aynı şekilde 40 yaşından daha fazla yaşa sahip olan öğretmenlerin de kendi aralarında bilgi, medya ve teknoloji becerileri algı düzeyleri arasında anlamlı bir fark yokken ($p=0,10>0,05$) 40 yaşından daha genç olan öğretmenlerin 40 yaşından daha yüksek yaşta olan öğretmenlere göre bilgi, medya ve teknoloji becerileri algı düzeylerinin daha yüksek olduğu söylenebilir ($p=0,0001<0,05$).

Elde edilen bulgular ve analizler neticesinde araştırmaya katılan öğretmenlerin 21 yüzyıl becerileri özyeterliliklerinde demografik faktörlerden öğretmenlerin eğitim düzeyleri arasında bir farklılık olmadığı, meslekte geçirilen zaman bakımından öğrenme ve yenilenme becerileri alt boyutu açısından öğretmenlerin meslekte geçirdikleri süre bakımından istatistiksel olarak anlamlı olduğu, yaş değişkenine göre bilgi, medya ve teknoloji becerileri açısından yaş değişkeni bakımından aralarındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür. Bu tespitlere göre öğretmenlerin 21 yüzyıl becerileri kapsamında özyeterliliklerinin arzu edildiği gibi sağlanması ve sürdürülmesinde sürekli eğitim, hizmet içi eğitim, uygulamalı eğitim gibi süreçlerle kazanımlarının artırılması gerektiği ifade edilebilir.

KAYNAKÇA

Alkayış A (2021). Eğitim felsefesi perspektifinden dijitalleşme ve Eğitim 4.0. *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (BUSBED)*, 11(21): 221-237.

Anagün ŞS, Atalay N, Kılıç Z, & Yaşar S (2016). Öğretmen adaylarına yönelik 21. yüzyıl becerileri yeterlilik algıları ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(40): 160-175.

Ananiadou K, Claro M (2009) *21st Century Skills and Competences for New Millennium Learners in OECD Countries*. OECD Education Working Papers, No. 41, OECD Publishing, Paris.

Arslan A (2018). Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygıları ve akademik özyeterlik inançlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *International e-Journal of Educational Studies*, 2(3): 26-43.

Aytaça A (2018). Öğretmenlerin Özyeterlik Algılarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Academy Journal of Educational Sciences*, 2(1): 29-41.

Bandura A (1977). Self-Efficacy: Toward A Unifying Theory Of Behavioral Change. *Psychological Review*, 84(2): 191-215.

Berkant HG, Ekici G (2007) Sınıf öğretmeni adaylarının fen öğretiminde öğretmen özyeterlik inanç düzeyleri ile zekâ türleri arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(1): 113-132.

Boyacı ŞDB, Özer MG (2019) Öğrenmenin geleceği: 21. yüzyıl becerileri perspektifiyle Türkçe dersi öğretim programları. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 9(2): 708-738.

Bulut İ (2022) Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının 21. Yüzyıl Becerilerinin Bir Yordayıcısı Olarak Yaratıcı Düşünme Eğilimleri. *Euroasia Journal Of Social Sciences & Humanities*, 9(29): 50-74.

Bumen NT. (2010). The relationship between demographics, self efficacy, and burnout among teachers. *Eurasian Journal of Educational Research*, 40: 17-36.

Cansoy R (2018) Uluslararası Çerçevelere Göre 21. Yüzyıl Becerileri ve Eğitim Sisteminde Kazandırılması. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7(4): 3112-3134.

Caprara GV, Barbaranelli C, Steca P, Malone PS (2006) Teachers' self-efficacy beliefs as determinants of job satisfaction and students' academic achievement: A study at the school level. *Journal of School Psychology*, 44: 473-490.

Cemaloğlu N, Arslangilay AS, Üstündağ MT, & Bilasa P (2019) Meslek lisesi öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerileri özyeterlik algıları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2): 845-874.

Cho Y, Shim SS (2013) Predicting teachers' achievement goals for teaching: The role of perceived school goal structure and teachers' sense of efficacy. *Teaching and Teacher Education*, (32): 12-21.

Çakır Ö, Kan A, Sünbül Ö (2006) Öğretmenlik meslek bilgisi ve tezsiz yüksek lisans programlarının tutum ve özyeterlik açısından değerlendirilmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1): 36-47.

Çolak İ, Yorulmaz Yİ, & Altınkurt Y (2017) Öğretmen özyeterlik inancı ölçeği geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1): 20-32.

Erten P (2020) Öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerileri yeterlilik algıları ve bu becerilerin kazandırılmasına yönelik görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(227): 33-64.

Gelen İ (2017) P21-Program ve öğretimde 21. yüzyıl beceri çerçeveleri (ABD Uygulamaları). *Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(2): 15-29.

Ghafar A (2020) Convergence between 21st century skills and entrepreneurship education in higher education institutes. *International Journal of Higher Education* 9(1): 218-229.

Google Scholar

González-Pérez LI, Ramírez-Montoya MS (2022) Components of Education 4.0 in 21st century skills frameworks: systematic review. *Sustainability*, 14(3): 1493.

Göksün DO, Kurt AA (2017) Öğretmen adaylarının 21. yy. öğrenen becerileri kullanımları ve 21. yy. öğreten becerileri kullanımları arasındaki ilişki. *Eğitim ve Bilim*, 42(190): 107-130.

Greiff S, Kyllonen P (2016) Contemporary assessment challenges: The measurement of 21st century skills. *Applied Measurement in Education*, 29(4): 243-244.

Gültekin M (2020) Değişen toplumda eğitim ve öğretmen nitelikleri. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 10(1): 654-700.

Gür Z, Güler Z, Genç CB, Cabbar BG, Karamete A (2022) 21. yy becerileri ölçeğinin Türk kültürüne uyarlanması. *Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 25(1): 215-232.

İncik Yalçın E (2020) Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve 21. yüzyıl öğreten becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2): 1099-1112.

Kahila J, Valtonen T, Tedre M, Mäkitalo K, Saarikoski O (2020) Children's experiences on learning the 21st-century skills with digital games. *Games and Culture*, 15(6): 685-706.

Kolata F (2022) *Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Dijital Vatandaşlık ile 21. Yüzyıl Becerileri Özyeterlilik Algılarının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Kozikoğlu İ, Özcanlı N (2020) Öğretmenlerin 21. yüzyıl öğrenen becerileri ile mesleğe adanmışlıkları arasındaki ilişki. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 9(1): 270-290.

Liesa-Orús M, Latorre-Coscolluela C, Vázquez-Toledo S, Sierra-Sánchez V (2020) The technological challenge facing higher education professors: Perceptions of ICT tools for developing 21st century skills. *Sustainability*, 12(13): 5339.

Mete G (2021) Türkçe öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerileri özyeterlilik algısı. *Turkish Studies-Education*, 16(2): 1035-1047.

Miller AD, Ramirez EM, Murdock TB (2017) The influence of teachers' self-efficacy on perceptions: Perceived teacher competence and respect and student effort and achievement. *Teaching and Teacher Education*, (64): 260-269.

Ocak G, Eğmir E (2014) Öğretmen adaylarının problem çözme becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Asya Öğretim Dergisi* 2(1): 27-45.

Orhan Göksün D (2016) Öğretmen adaylarının 21. yy. öğrenen becerileri ve 21. yy. öğrenen becerileri arasındaki ilişki. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Özaydın TE, Çavaş P, Cansever BA (2017) Sınıf öğretmeni adaylarının özyeterlilik inançlarının değerlendirilmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 18(1): 1-30.

Öztemel E (2018) Eğitimde yeni yönelimlerin değerlendirilmesi ve eğitim 4.0. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 1(1): 25-30.

Saykılı A (2018) Dünden yarına eğitim paradigmaları: Sanayi modeli eğitim dijital çağda yeterli mi?. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 4(2): 189-198.

Szabo ZK, Körtesi P, Guncaga J, Szabo D, Neag R (2020) Examples of problem-solving strategies in mathematics education supporting the sustainability 21st-century skills. *Sustainability*, 12(23): 10113.

Şahin C, Şahin S (2017) Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumları, Öz-Yeterlik İnançları ve Öğrenciyi Tanıma Düzeyleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15(2): 224-238.

Tuğluk MN, Özkan B (2019) MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programının 21. yüzyıl becerileri açısından analizi. *Temel Eğitim*, 1(4): 29-38.

Uçak S, Erdem H (2020). Eğitimde yeni bir yön arayışı bağlamında '21. yüzyıl becerileri ve eğitim felsefesi'. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(1): 76-93.

UNESCO (2015). *Rethinking Education. Towards a Global Common Good?* UNESCO: Paris, France.

Urbani JM, Roshandel S, Michaels R, Truesdell E (2017) Developing and modeling 21st-century skills with preservice teachers. *Teacher Education Quarterly*, 44(4): 27-50.

Uyar A, Çiçek B (2021) Farklı branşlardaki öğretmenlerin 21. yüzyıl becerileri. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (9): 1-11.

Yalçın S (2018) 21. yüzyıl becerileri ve bu becerilerin ölçülmesinde kullanılan araçlar ve yaklaşımlar. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 51(1): 183-201.

Google Scholar Cross Ref

Yıldırım R, Utkugün C, Yurtseven R (2022) Öğretmenlerin 21. Yüzyıl Becerilerinin Öğretimine İlişkin Öz Yeterlik Algıları/Teachers' Perceptions of Self-Efficacy in Teaching 21st-Century Skills. *e-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 13(6): 28-44.

Yılmaz M, Gerçek C, Köseoğlu P, Soran H (2006) Hacettepe üniversitesi biyoloji öğretmen adaylarının bilgisayarla ilgili öz-yeterlik inançlarının incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30: 278-287.

Yılmaz A (2021) The effect of technology integration in education on prospective teachers' critical and creative thinking, multidimensional 21st century skills and academic achievements. *Participatory Educational Research*, 8(2): 163-199.

